

Term Gebelikte Ekojenik Amniyotik Sıvı Ne Kadar Tehlikeli?

Burçin KARAMUSTAFAOĞLU

Medeniyet Üniversitesi, Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, İstanbul-TÜRKİYE

Geliş Tarihi : 05.11.2015

Kabul Tarihi : 12.11.2015

Sayın Editör,

Ortadoğu Tıp Dergisi'nin, Eylül 2015 tarihli, 7. Cilt, 3. Sayısı'ndaki "Ultrasonda Amniyon Partikül Yoğunluğu ve Perinatal Sonuçlara Etkisi" başlıklı makaleyi ilgi ile okudum.

Gerçekten de term gebelikte obstetrik ultrasonografide amniyotik sıvının ekojen görülmesi sık rastlanmayan bir bulgudur (1). Verniks kaseoza, kan ve mekonyumun amniyotik sıvıda bulunması ekojen görüntüye neden olur. Amniyotik sıvıda mekonyum bulunması fetal iyilik hali ile ilgili kaygı yaratır; fetusun travayı tolere edip edemeyeceği şüphesi doğurur ve aslında en önemlisi fetal kayıp korkusu oluşturur. Bu nedenlerle amniyotik sıvının hiperekojen görüldüğü durumlarda kadın hastalıkları ve doğum uzmanları antenatal ziyaret sıklığını arttırmaya, vizitlere başka indikasyon yokken non stres test ve biyofizik profil eklemeye, hatta doğumu indüklemeye (1) eğilim gösterir. Oysa ki, amniyosentez ile veya membranların travayda rüptürü sonrası elde edilen veriler, ekojenik amniyotik sıvı görülen gebeliklerin çok düşük bir oranında (% 5-11) mekonyumlu amniyotik sıvı saptamıştır (2-3).

1984 yılında, Benacerraf ve ark. (5) amniyotik sıvıda kimi bölgelerde lokalize ekojen yapıların mekonyum ile uyumlu olduğunu, verniks kaseoza kaynaklı ekojenitenin daha difüz olması bekleneceğini belirtmişlerdir. Bu tarihten sonra, yine 1980'li yıllarda yayınlanmış 3 olgu sunumunda benzer ultrasonografik görüntülerin izlendiği gebeliklerde amniyotik sıvıda mekonyum değil, verniks saptandığı görülmektedir (6-8). Bu verilerin ışığında Sepulveda ve ark. (8), 1989'da, amniyotik sıvının ekojen saptandığı durumlarda non stres test veya biyofizik profil ile fetal iyilik halinin takip edilmesini, veya amniyosentez ile mekonyum varlığının dışlanmasını önermişlerdir. Literatürde, sonraki yıllarda daha çok sayıda hasta içeren çalışmalar mevcuttur; Sherer ve ark. ultrasonografik incelemede ekojen amniyotik sıvı gözlenen 20 term gebe ile anekoik amniyotik sıvı saptanan 40 gebeyi karşılaştırmışlar ve mekonyum saptamada homojen ekojenik amniyotik sıvının sensitivi-

tesini %100, spesifitesini %69, pozitif tanı koyma gücünü %10 ve negatif tanı koyma gücünü %100 bulmuşlardır. Yirmi gebeyi içeren çalışma grubundan iki gebenin amniyotik sıvısında mekonyum saptanmıştır (%10). Yazarlar sonuç olarak homojen ekojenik sıvının her zaman mekonyumlu amniyotik sıvıyı göstermediğini belirtmişlerdir (4). Ondokuz olguyu içeren başka bir çalışmada sadece 1 olguda amniyotik sıvıda mekonyum saptanmıştır (% 5,26) (9); diğer 18 olguda ekojen görüntünün nedeni vernikstir. New York Üniversitesi'nden 1998 yılında ekojenik amniyotik sıvının klinik önemini sorgulayan çok ilginç bir çalışma yayınlanmıştır; araştırmacılar amniyotik sıvının bir ikizde ekojenik, diğerinde anekoik olduğu 19 ikiz gebelik olgusunu çalışma kapsamına almışlardır. Amniyosentez ile veya 48 saat içerisinde gerçekleşen doğumla amniyotik sıvının karakterini incelemişlerdir. Ekojenik amniyotik sıvı görüntüsü olan 19 fetusun 6'sında (%32) amniyotik sıvı berrak, 12'sinde (%63) verniks ve 1'inde (%5) mekonyum saptanırken amniyotik sıvı anekoik olan ikiz eşlerinin 9'unun (%47) amniyotik sıvı berrak, 6'sının (%32) verniks ve 4'ün (%21) mekonyum olduğu görülmüştür. Yazarlar, ekojenik amniyotik sıvının mekonyumu göstermediği sonucunu çıkartmışlardır (2).

Ekojenik amniyotik sıvı konusunda yapılan en büyük çalışmalardan biri 37. gebelik haftasını geçen 950 tekil gebeliği kapsamaktadır; bu çalışmada ekojenik amniyotik sıvı insidansı %6,95'tir (10). Ekojenik amniyotik sıvı görüntüsü olan gebelikler ile olmayan gebelikler arasında doğumda mekonyumlu amniyotik sıvı açısından fark saptanmamıştır (10). Yazarlar preeklampsi / eklampsi, diyabet, puerperal infeksiyonlar, sezeryan ile doğum, 1. ve 5. dakikalarda yedinin altında APGAR skoru, yaşa göre küçük bebek doğurma ve yenidoğanın yoğun bakım ihtiyacı parametrelerini incelemişler ve iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptamamışlardır (tüm parametreler için $p>0,05$) (10). Çalışmanın sonucunda term gebelikte ekojenik amniyotik sıvı olumsuz perinatal sonuçlarla iliş-

kili olmadığı için term gebelikte ultrasonografik incelemede ekojenik amniyotik sıvı ile karşılaşınca rutin antenatal yönetimin değiştirilmemesi önerilmektedir. Bilgim dahilinde bu konuda yapılmış son çalışmada da, Fındık ve ark. (11), 105 term gebeyi içeren çalışmalarında ultrasonografide amniyotik sıvıda ekojenik partikül yoğunluğunun doğum şekli, doğumda mekonyumlu amniyotik sıvı ve kardiyotokogramdaki traselerin özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark izlememişlerdir.

Sonuç olarak literatürdeki veriler termde ultrasonografik incelemede ekojenik amniyotik sıvı görüldüğünde amniyosentez ile elde edilen mayinin veya doğumda görülen amniyotik sıvının büyük bir olasılıkla ya berrak olacağını veya verniks kaseoza içereceğini göstermektedir. Bu durumda sıvının mekonyumlu olması düşük bir ihtimaldir (%5-11). Amniyotik sıvı ekojen görülen gebelikler ile diğer gebeliklerin karşılaştırılması ekojenik amniyotik sıvının olumsuz sonuçlarla beraber olmadığını göstermektedir. Bu nedenle böyle olgularla karşılaşınca antenatal takibi diğer obstetrik indikasyonlara göre planlamak yeterli gibi durmaktadır.

Kaynaklar

1. Tam G, Al-Dughaishi T. Case Report and Literature Review of Very Echogenic Amniotic Fluid at Term and Its Clinical Significance. *Oman Med J* 2013; Nov; 28(6).
2. Petrikovsky B, Schneider EP, Gross B. Clinical significance of echogenic amniotic fluid. *J Clin Ultrasound* 1998; 26:191-193.
3. Malinowski W. Clinical significance of echogenic amniotic fluid at term pregnancy. *Ginekol Pol* 2002; 73:120-123.
4. Sherer DM, Abramowicz JS, Smith SA, Woods JR Jr. Sonographically homogeneous echogenic amniotic fluid in detecting meconium-stained amniotic fluid. *Obstet Gynecol* 1991; 78:819-22.
5. Benacerraf BR., Gatter MA, Ginsburgh F. Ultrasound diagnosis of meconium stained amniotic fluid. *Am J Obstet Gynecol* 1984; 149:570-572.
6. Hill LM, Breckle R. Vernix in amniotic fluid: sonographic detection. *Radiology* 1986; 158:80.
7. DeVore GR, Platt LD. Ultrasound appearance of particulate matter in amniotic cavity: vernix or meconium? *J Clin Ultrasound* 1986; 14:229-230.
8. Sepulveda WH, Quiroz VH. Sonographic detection of echogenic amniotic fluid and its clinical significance. *J Perinat Med* 1989; 17:333-335.
9. Brown DL, Polger M, Clark PK, Bromley BS, Doubilet PM. Very echogenic amniotic fluid: ultrasonography-amniocentesis correlation. *J Ultrasound Med* 1994; 13:95-97.
10. Müngen E, Tütüncü L, Muhcu M. Pregnancy outcome in women with echogenic amniotic fluid at term gestation. *Int J Gynaecol Obstet* 2005; 88:314-315.
11. Fındık RB, Helvacıoğlu Y., Erol Koç EM, Taşçı Y, Moraloğlu Ö., Karakaya J. Ultrasonda amniyon partikül yoğunluğu ve perinatal sonuçlara etkisi. *Ortadoğu Tıp Dergisi*. 2015; Cilt 7, Sayı 3, 117-120.

Sorumlu Yazar: Dr. Burçin KARAMUSTAFAOĞLU
Medeniyet Üniversitesi, Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği İstanbul- TÜRKİYE
E-mail: burcinkaramustafaoglu@yahoo.com